

Verkiezingsprogramma 2018-2022

Samen Waardevol

ChristenUnie
NIEUWEGEIN

Inleiding

ChristenUnie, partij in de samenleving

Verkiezingen gaan over mensen. Over onze ouders, onze kinderen, onze burens, de leerkracht op de school, onze werkgever en onze werknemers. Ze gaan over u en mij en over onze manier van samenleven. De ChristenUnie gelooft dat het in onze samenleving om veel meer gaat dan om geld en bezit. Het gaat vooral om zinvol leven, vrijheid en veiligheid.

Een samenleving met toekomst

In onze gemeente Nieuwegein gaat er veel goed. Het aantal banen is toegenomen door vestiging van nieuwe bedrijven en vrijwilligers zijn overal actief. Tegelijk zijn er zorgen over groepen van mensen die moeilijk mee kunnen doen met activiteiten in onze gemeente. In onze samenleving zijn normen en waarden niet vanzelfsprekend meer. De hervormingen van het zorgstelsel zijn ingrijpend geweest en mensen dreigen tussen wal en schip te vallen. De manier waarop we met elkaar de samenleving vorm geven, staat meer ter discussie dan ooit.

Onze kernboodschap voor Nieuwegein is:

- + We investeren in een veilige stad
- + We zorgen er voor dat iedereen mee kan doen
- + We willen in een schone, groene en duurzame gemeente wonen en leven

Geef geloof een stem

De ChristenUnie is een partij *van* christenen *voor* alle mensen. Wij willen iets uitstralen en doorgeven van de liefde die God heeft voor deze wereld, voor Nederland, voor Nieuwegein. Doe met ons mee. Geef geloof een stem!

Inhoudsopgave

Inleiding	Pag. 1
Inhoudsopgave	Pag. 2
Hoofdstuk 1: Betrouwbare overheid	Pag. 3
1.1 Vertrouwen	Pag. 3
1.2 De gemeente, dat zijn we samen	Pag. 3
1.3 Financiën	Pag. 4
1.4 Privacy	Pag. 5
Hoofdstuk 2: Veiligheid	Pag. 6
Hoofdstuk 3: Zorg	Pag. 8
3.1 Volksgezondheid	Pag. 8
3.2 Zorg voor kwetsbare inwoners	Pag. 8
Hoofdstuk 4: Gezin, jeugd en onderwijs	Pag. 11
4.1 Zorg voor kinderen en jongeren	Pag. 11
4.2 Onderwijs	Pag. 12
Hoofdstuk 5: Werk en Inkomen	Pag. 13
Hoofdstuk 6: Kunst, cultuur en sport	Pag. 15
Hoofdstuk 7: Economie	Pag. 17
Hoofdstuk 8: Energie, klimaat en milieu	Pag. 18
8.1 Energieke gemeente	Pag. 18
8.2 Afvalinzameling	Pag. 18
8.3 Toekomstbestendig waterbeheer	Pag. 19
Hoofdstuk 9: Wonen en ruimte	Pag. 20
9.1 Wonen	Pag. 20
9.2 Ruimte	Pag. 21
9.3 Grote Gebiedsontwikkelingen	Pag. 22
Hoofdstuk 10: Mobiliteit	Pag. 24

Hoofdstuk 1: Betrouwbare overheid

Waar staat de ChristenUnie voor?

Bij de ChristenUnie staat de samenleving centraal. Een samenleving die niet het werk is van de overheid maar van mensen en maatschappelijke verbanden samen.

De gemeente heeft dus een bescheiden rol en heeft vooral als taak de kracht in de samenleving te versterken en staat daarom naast mensen. Voor kwetsbare mensen die het echt niet zelf of samen met anderen kunnen, biedt de overheid een vangnet. Inwoners moeten een beroep kunnen doen op de overheid als hun vrijheid, veiligheid of bestaanszekerheid in het geding is. Om die reden is het goed dat de overheid op een aantal belangrijke terreinen ook grenzen aangeeft en handhaaft.

1.1 Vertrouwen

Wij zijn ervan overtuigd dat goed bestuur en sterk moreel en integer leiderschap de basis vormen voor een bloeiende samenleving. Net zo belangrijk is een samenleving die zich realiseert dat een overheid niet alles kan oplossen en zelf ook verantwoordelijkheid neemt. De ChristenUnie zet in haar werk in de gemeenteraad in op luisteren en samenwerken. Als fractie willen we betrouwbaar en constructief bekend staan in Nieuwegein.

Het vertrouwen in de politiek en in de overheid staat onder druk. De ChristenUnie wil bijdragen aan het herstel van vertrouwen door:

- + Open, herkenbaar en betrokken aanwezig te zijn in Nieuwegein
- + In te zetten op goede relaties met inwoners en tussen openbaar bestuur en inwoners
- + Eerlijk te zijn en geen beloftes te doen die niet zijn na te komen
- + Er voor te zorgen dat politieke processen zoveel mogelijk in de openbaarheid plaatsvinden
- + Te streven naar een coalitieakkoord op hoofdlijnen zodat er voor alle partijen ruimte is voor invloed op beleid
- + Aan te geven dat de ChristenUnie in principe voorstander is van een college dat kan rekenen op een brede steun in de gemeenteraad, maar ook bereid is steun te verlenen aan een minderheidscollege, zodat de samenwerking tussen raad en college veel beter gestalte zou kunnen krijgen
- + De bereikbaarheid en dienstverlening van de gemeente hoge prioriteit te geven
- + Het onderwerp integriteit continu aandacht te geven

1.2 De gemeente, dat zijn we samen

De ChristenUnie wil dat inwoners zoveel mogelijk zelf verantwoordelijkheid nemen voor het eigen handelen en - samen met anderen en de overheid - de zorg voor de samenleving oppakken.

De gemeente moet op haar beurt dan wel open staan voor initiatieven van inwoners, instellingen, bedrijven en kerken. Vooral als die het algemeen belang op het oog hebben. De ChristenUnie stimuleert dat inwoners zichzelf organiseren en daarmee verantwoordelijkheden op zich nemen op het gebied van duurzaamheid, zorg, lokale economie of wijkbeheer. Meer verantwoordelijkheid van inwoners vraagt om minder regels van de gemeente. Kortom, om een college en raad die durven los te laten. Het lokaal bestuur blijft wel eindverantwoordelijk.

Overheid en inwoner

De gemeente heeft een aantal belangrijke kerntaken, zoals veiligheid, (jeugd-)zorg, maatschappelijke ondersteuning, ruimtelijke ordening en duurzaamheid. Bij die taken waar zij een primaire verantwoordelijkheid heeft, zoekt zij steeds zoveel mogelijk samenwerking met de samenleving.

De ChristenUnie wil onze inwoners eigen verantwoordelijkheid geven. De kracht van de buurt, (sport)vereniging, kerk en andere groepsverbanden is daarbij uitgangspunt.

- + Ruimte voor inwoners die verantwoordelijkheden op zich nemen
- + Inwoners krijgen meer eigen mogelijkheden om keuzes te maken die passen bij de wijk
- + Wijkplatformen moeten een goede representatie van de inwoners van de wijk zijn
- + Heldere procesafspraken bij burgerparticipatie
- + De gemeente gebruikt bij schriftelijke communicatie en bij overige informatievoorziening en dienstverlening met inwoners eenvoudig Nederlands en zorgt er voor dat haar informatie/dienstverlening ook beschikbaar is voor niet digivaardige mensen

Gemeentelijke samenwerking

De ChristenUnie is niet per definitie tegen gemeenschappelijke regelingen, maar die dienen op z'n minst de mogelijkheid in zich te hebben dat de individuele gemeente eigen beleid kan blijven formuleren. Ook is belangrijk dat de raad zicht en controle houdt op besluiten die een gemeenschappelijke regeling neemt.

- + Keuzes voor samenwerking met andere gemeenten worden gemaakt op basis van inhoud, kwaliteit, draagvlak en herkenbaarheid
- + Wij zijn een voorstander van de samenwerking binnen de U10 (12 gemeenten rondom stad Utrecht), zonder dat dit uitgroeit tot een extra bestuurslaag
- + De ChristenUnie steunt (het wettelijk mogelijk maken van) initiatieven die kaderstelling en controle rondom samenwerkingsverbanden versterken
- + De raad maakt afspraken over hoe de gemeenschappelijke regelingen vanuit de raad worden gevoed en gecontroleerd

1.3 Financiën

Van de gemeente verwachten wij dat zij een betrouwbare, goede rentmeester is van de beschikbare middelen. Structurele uitgaven, zoals voor wegen en onderwijshuisvesting, moeten kunnen worden betaald uit vaste inkomsten. Alle inwoners betalen mee, hetzij via de afdracht van de rijksoverheid, hetzij via de gemeentelijke belastingen zoals de Onroerende Zaak Belasting (ozb). Uiteraard is er voor mensen met weinig financiële draagkracht, maatwerk mogelijk.

De gemeente Nieuwegein staat de komende 15 jaren voor grote uitdagingen bij het op orde houden van onze stad. Dit gaat een zwaar beslag op de beschikbare middelen leggen. Daarnaast moeten ook andere voorzieningen in stand worden gehouden (zwembad, bibliotheek, theater, sportparken, etc).

Bij het maken van keuzes moet ook gekeken worden naar de belastingdruk in Nieuwegein. De politieke partijen moeten duidelijk aangeven dat het voor een dubbeltje op de eerste rang zitten niet oneindig doorgevoerd kan worden. Lage belastingen en een hoog voorzieningenniveau leiden tot tekorten in de begroting die niet opgevangen kunnen worden.

Politiek is kiezen

De gemeenteraad moet zorgvuldig de verschillende wensen, noden en belangen kunnen afwegen. De nieuwe voorschriften voor begroting en jaarrekening zijn gericht op transparantie en betere vergelijkbaarheid met andere gemeenten. De gemeente als ambtelijke organisatie moet blijven werken aan doelgerichtheid en efficiëntie.

- + Er moet een goede balans zijn tussen belastingdruk en voorzieningenniveau
- + Bij het instandhouden van voorzieningen wordt ook gekeken naar wat in onze buurgemeenten reeds aanwezig is en ook door Nieuwegeiners gebruikt kan worden

- + De dienstverlening van de gemeente (o.a. leges) is zoveel mogelijk kostendekkend
- + Bij inkoopbeleid zijn duurzame criteria een eis (fair trade, social return on investment en maatschappelijk verantwoord ondernemen, en door het mogelijk te maken dat (zorg)inkooporganisaties cao-lonen kunnen volgen.)

1.4 Privacy

Bescherming van persoonsgegevens

Voor een goede vervulling van de toegenomen wettelijke taken en verplichtingen heeft de gemeente de beschikking over veel persoonsgegevens. Voor het vertrouwen in de overheid is het tegelijk van het grootste belang dat zorgvuldig met deze gegevens wordt omgegaan. Inwoners hebben daar recht op: het recht op bescherming van persoonsgegevens is een grondrecht en inwoners moeten daarom goed geïnformeerd zijn over wat er met hun gegevens gebeurt.

- + Elke medewerker van de gemeente die persoonsgegevens verwerkt volgt een privacytraining of heeft een dergelijke training gevolgd
- + Medewerkers in het sociaal domein ontvangen werkinstructies om een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens te waarborgen
- + Medewerkers in het sociaal domein wijzen cliënten zowel schriftelijk als mondeling op hun rechten op het gebied van privacy
- + De gemeente stelt heldere privacystatements op
- + Niet de angst voor boetes, maar een intrinsieke motivatie om zorgvuldig om te gaan met persoonsgegevens moet de basis vormen voor het voldoen aan privacywetgeving

Hoofdstuk 2: Veiligheid

Waar staat de ChristenUnie voor?

Als inwoner van Nieuwegein wilt u veilig kunnen leven. De overheid heeft de plicht om inwoners te beschermen en criminaliteit te bestrijden. Inwoners, winkeliers, scholen, politie en woningcorporaties dragen bij aan goede buurten. Dat zijn buurten waarin jongeren veilig naar school gaan en kinderen ruimte hebben om te spelen, waarin ouders met een gerust hart wonen, werken en winkelen en waarin ouderen zonder zorg over straat kunnen, actief kunnen zijn en nog voluit van het leven kunnen genieten.

Een veilige samenleving

Ook bij de aanpak van veiligheidsproblemen toont de ChristenUnie haar hart voor de samenleving. Hard waar het moet, zacht waar het kan, maar altijd met een hart.

De gemeente stelt een integraal veiligheidsbeleid vast, dat gebaseerd is op onderzoek en ervaringen in de verschillende wijken. Minstens één keer per jaar moet er overleg zijn tussen gemeenteraad, burgemeester, politie en openbaar ministerie waarin gesproken wordt over resultaten.

Inwoners worden, als oren en ogen van de politie, actief betrokken bij de veiligheid op straat, in de wijk en in huis. Dit kan door de inzet van Burgernet en van internet, zoals WhatsApp-groepen in de wijk. Cameratoezicht is een prima middel, maar de ChristenUnie wil het beperkt toepassen en inbedden in goede wetgeving.

De ChristenUnie stimuleert dat inwoners gemakkelijk melding kunnen maken van overlast en van crimineel gedrag, waarbij de politie contact legt met de melder over de resultaten. De mogelijkheid van het anoniem aangifte doen, biedt inwoners in sommige gevallen veiligheid, maar is nog onvoldoende bekend. De ChristenUnie vraagt om voorlichting over deze mogelijkheid. De ChristenUnie hecht aan de rol van de wijkagent als aanspreekpunt voor inwoners in de wijk en zijn coördinerende taak naar andere agenten en de gemeente toe om problemen in de wijk concreet aan te pakken.

- + Er wordt ingezet op extra beschikbaarheid en zichtbaarheid van de wijkagent en de stadstoezichthouders
- + De burgemeester zorgt voor lage drempels voor het doen van (anoniem) aangifte en voor goede terugkoppeling door politie.
- + De kosten van vandalisme worden verhaald op daders.
- + Betrek inwoners bij veiligheid in hun directe omgeving d.m.v. Burgernet, en Buurtpreventie Apps.

Drugs en drank

De ChristenUnie wil het gebruik van drugs en alcohol actief tegengaan en streng optreden bij overlast en actief handhaven. Signalen uit de buurt moeten hierbij zwaar wegen. De ChristenUnie is tegen het zelf telen van wiet en is geen voorstander van experimenten hiermee in Nieuwegein. Tegen illegale hennepkwekerijen wordt hard opgetreden. Growshops worden verboden. De gemeente moet meer doen tegen het toenemende gebruik en de groeiende acceptatie van synthetische drugs.

De ChristenUnie wil dat de strijd tegen drankmisbruik gevoerd wordt samen met scholen, ouders, kerken, verslavingszorg, horeca, politie, sportverenigingen en andere betrokkenen.

- + De gemeente organiseert voldoende toezichtcapaciteit voor de Drank- en Horecawet
- + *Happy hours* in de horeca en reclamestunts voor alcoholische dranken worden via convenanten of via de APV (algemeen plaatselijke verordening) aan banden gelegd

- + De gemeente maakt zich in de regio sterk voor een taskforce drugs om druggerelateerde criminaliteit en overlast aan te pakken
- + De gemeente blijft de wietteelt actief bestrijden

Radicalisering

Radicalisering vormt een bedreiging voor de manier waarop wij in in vrijheid en veiligheid leven. Radicalisering ontstaat als personen of groepen opvattingen ontwikkelen die haaks staan op de democratische rechtsorde en bereid zijn daar in de praktijk consequenties aan te verbinden.

- + In Nieuwegein wordt er actief beleid gevoerd om radicalisering tegen te gaan

Hoofdstuk 3: Zorg

Waar staat de ChristenUnie voor

De ChristenUnie gelooft in een samenleving die is gebaseerd op naastenliefde. De ChristenUnie blijft inzetten op een participatiesamenleving; het is belangrijk dat mensen elkaar waar mogelijk helpen en voor elkaar zorgen. Tegelijk moet de gemeente zorgen voor passende ondersteuning voor en hulp aan mensen, die het niet op eigen kracht redden.

3.1 Volksgezondheid

Gezondheid is van invloed op prestaties op school, op het werk en in de maatschappij. Een gezonde leefstijl is eerst en vooral een verantwoordelijkheid van mensen zelf, maar gaat ook de maatschappij aan. Door te investeren in preventie zorgen we ervoor dat mensen (langer) gezond blijven. Wij willen dat jongeren gezond en vrij van verslaving opgroeien. De gemeente is verantwoordelijk voor de instandhouding van de regionale gezondheidsdienst (GGD) en daarmee voor het uitvoeren van taken op het gebied van de publieke gezondheidszorg.

- + In alle wijken wordt er (op maat) voor jong en oud ingezet op preventie in de vorm van leefstijlverbetering. De buurtpleinen kunnen dit ondersteunen
- + De gemeente gaat door met projecten zoals welzijn op recept, bewegen op recept, kunst op recept en zoekt daarbij de ondersteuning en verbinding met bestaande organisaties en verenigingen binnen Nieuwegein

3.2 Zorg voor kwetsbare inwoners

De ChristenUnie is groot voorstander van zorg die dichtbij is georganiseerd. Zorg op een menselijke schaal en met een menselijk gezicht. De ChristenUnie wil dat er bij Geynwijs gedacht wordt vanuit de zorgvraag van inwoners. Een keukentafelgesprek wordt een gesprek waarin de zorgvrager zelf aangeeft wat hij of zij nodig heeft, welke richting van hulpverlening wordt ingezet, wie kan helpen en ondersteunen bij het hervinden van de eigen kracht. Medewerkers die namens de gemeente gesprekken voeren met hulpvragers (bijvoorbeeld in sociale wijkteams van Geynwijs) hebben mandaat om toezeggingen te doen over schuldhulpverlening, indicaties voor respijtzorg, Wmo-voorzieningen en jeugdhulp. Alleen dan wordt integraal indiceren mogelijk;

- + Bij aanvragen van inwoners voor ondersteuning door de gemeente wordt een gesprek gevoerd met de aanvrager, samen met andere gezinsleden, mantelzorgers of een onafhankelijke cliëntondersteuner
- + Integrale afwegingen worden gemaakt in één beschikking voor zowel Wmo, jeugdhulp, participatiewet, minimabeleid enz.
- + De verplichting tot het maken van een familiegroepsplan in de lokale Wmo verordening moet actief worden aangeboden
- + Een persoonsgebonden budget (pgb) is één van de instrumenten om passende zorg onder regie van de zorgvrager aan te vragen. De ChristenUnie wil dat het pgb-gebruik mogelijk blijft en dat inwoners die mogelijkheid kennen. Zo hebben zorgvragers altijd de mogelijkheid om identiteitsgebonden of andere noodzakelijke zorg in te kopen als deze niet gecontracteerd is
- + Een eigen bijdrage voor zorg/ondersteuning mag nooit leiden tot zorgmijding
- + De ChristenUnie wil meer hergebruik en delen van (zorg-)middelen
- + De gemeente werkt in overleg met onderwijs, bibliotheken en wijkteams aan de aanpak van laaggeletterdheid

Personen met verward gedrag

Het aantal personen met verward gedrag op straat neemt toe. Er zijn veel minder GGZ-bedden en problemen worden niet tijdig herkend en soms blijft hulp uit. Mensen die verward gedrag (hieronder scharen wij ook daklozen en zorgmijders) vertonen horen in ieder geval niet thuis in een politiecel, ze verdienen de aandacht van omgeving en hulp. Tegelijk zal de samenleving meer oor en oog moeten krijgen voor burens die 'anders' zijn.

- + Samen met de GGZ worden afspraken gemaakt hoe mensen met verward gedrag in hun eigen situatie kunnen worden ondersteund.
- + De gemeente zet, in het kader van het hervinden van de eigen kracht, in op zelfhulpgroepen voor mensen met verward gedrag en op de beschikbaarheid van woonruimte.
- + De politie, de GGZ, de Spoedeisende Hulp-afdeling van het ziekenhuis en de wijkteams maken afspraken over wat te doen bij het aantreffen van mensen met verward gedrag.
- + De gemeente zet in op voorlichting aan inwoners over de gevolgen van een psychische aandoening en de wijze waarop deze mensen leren leven met hun beperking.

Mantelzorgers

Dagbesteding en respijtzorg zijn belangrijk om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. Daarom zet de ChristenUnie in op respijtzorg, waardering van de mantelzorger en het proactief benaderen van mensen die mantelzorger zijn geworden.

- + De gemeente ontwikkelt een ruim aanbod in mantelzorgondersteuning, waaronder een respijtvoorziening
- + De gemeente wijst mensen die mantelzorger zijn of worden actief op ondersteuning
- + De gemeente ontwikkelt een visie op informele zorg en de manier waarop de informele zorg zich verhoudt tot de formele zorg
- + De gemeente faciliteert de coördinatie van informele zorg

Vrijwilligers

De gemeente kent vele vrijwilligers en zij zijn van onschatbare waarde binnen onze samenleving. Daarom wil de gemeente vrijwilligerswerk faciliteren en niet moeilijker maken door extra regels of beperkingen. Dit geldt voor het doen van vrijwilligerswerk naast een uitkering, maar ook voor het geven van mantelzorg naast een baan en het activeren van vluchtelingen door middel van vrijwilligerswerk.

- + Vrijwilligers kunnen, indien nodig, een gratis Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) verkrijgen

Iedereen telt mee en doet mee

In de afgelopen periode is het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, mede dankzij inspanningen van de ChristenUnie, geratificeerd. Mensen met een beperking moeten mee kunnen doen.

De openbare ruimte en het openbaar vervoer worden op zo'n manier ingericht dat mensen met een beperking zich thuis voelen en zich er zelfstandig kunnen redden. De gemeente zorgt ervoor dat (gemeentelijke) evenementen toegankelijk zijn voor bezoekers met een beperking. De gemeente zoekt actief naar mogelijkheden om mensen met een beperking te laten sporten.

Langer zelfstandig

Steeds meer mensen met een zorgvraag moeten langer thuis blijven wonen. Woningen moeten dus geschikt zijn voor ouderen en mensen met een beperking. De ChristenUnie vindt dat de gemeente Nieuwegein daarin, samen met woningeigenaren en woningcoöperaties een grote verantwoordelijkheid heeft.

- + Woningeigenaren krijgen voorlichting over het levensloopbestendig maken van hun woning
- + De gemeente blijft de Blijverslening aanbieden zodat particulieren hun woning makkelijker kunnen aanpassen
- + Er komen afspraken met woningcorporaties om woningen geschikt te maken voor bewoners die zware zorg nodig hebben
- + Er zijn voldoende aangepaste zorgwoningen, ook voor de groep jongvolwassenen met een psychiatrische achtergrond
- + De openbare ruimte moet veilig en toegankelijk zijn en ruimte bieden voor ontmoeting

Ouderen

Veel ouderen functioneren prima en weten lang hun weg zelfstandig of met zelf georganiseerde hulp of netwerken te vinden. Maar vaak ontstaat door lichamelijke of geestelijke klachten een verminderde mobiliteit. Eenzaamheid wordt zo een steeds groter risico. De ChristenUnie heeft hier oog voor en zet zich in om eenzaamheid te bestrijden.

- + Er wordt gekeken hoe voorzieningen met een sociale functie open kunnen blijven. Bijvoorbeeld door zelfbeheer
- + Sport en bewegen voor ouderen wordt een speerpunt in het gemeentelijke sportbeleid
- + De ChristenUnie wil dat ouderen vanaf 70 jaar standaard een jaarlijks bezoek krijgen dat vanuit het wijkteam geïnitieerd wordt om (verborgen) problemen, zoals eenzaamheid op te sporen
- + Zingeving wordt bij gesprekken met ouderen met een zorgvraag (keukentafelgesprek) een bespreekbaar onderwerp, zo nodig maakt de gemeente hiervoor gebruik van deskundigheid van kerken of andere religieuze organisaties
- + Samen met de bibliotheek wordt een cursus aangeboden om ouderen zo nodig meer digitaal-vaardig te maken

Verslaving

Mensen zijn te waardevol om zich te verliezen in verslavingen aan alcohol, roken, drugs, seks en/of gokken. De ChristenUnie wil dat preventie in het lokale gezondheidsbeleid een belangrijke plek krijgt. Niet alleen gericht op alcohol en softdrugs maar ook gameverslaving en het gebruik van synthetische drugs.

- + Scholen in Nieuwegein geven actief aandacht aan de gevolgen van verslavingen
- + Wij willen de aanwezige gokhal het liefst sluiten en de vestiging van een nieuwe voorkomen

Prostitutie

Onder jongeren speelt sexting en grooming een steeds grotere rol. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat ouders en scholen samen optrekken als het gaat om voorlichting en hulpverlening.

- + Wijkteams/professionals volgen een training om loverboysituaties en gevallen van mensenhandel (thuisprostitutie) in de wijk te herkennen en maken afspraken met de politie over handhaving, melding en begeleiding
- + Op scholen wordt, zowel aan de ouders als aan kinderen, jongeren, voorlichting gegeven over oa. sexting, grooming en loverboys

Hoofdstuk 4: Gezin, jeugd en onderwijs

Waar staat de ChristenUnie voor?

Kinderen en jongeren hebben de toekomst. De gemeente Nieuwegein moet daarom inzetten op veilige gezinnen, veilige scholen en veilige buurten.

4.1 Zorg voor kinderen en jongeren

Investeren in gezinnen

Het is hoog tijd om meer aandacht te besteden aan sterke en liefdevolle gezinnen. De ChristenUnie wil dat stellen met kinderen tools aangereikt krijgen om te kunnen bouwen aan hun relatie en aan het ouderschap. Een kind is het beste af als de ouders het samen goed hebben, daarom willen we ouders ondersteunen door ouderschaps cursussen via consultatiebureaus en schoolarts aan te bieden.

Effectieve ondersteuning

Jeugdhulp moet beschikbaar zijn voor alle kinderen en ouders die ondersteuning nodig hebben. Om snel hulp te kunnen aanbieden is het belangrijk om de zorg dichtbij plekken te organiseren waar kinderen verblijven. Dit gebeurt door het onderwijs samen met jeugdzorg arrangementen te laten ontwikkelen of de jeugdzorg op scholen spreekuren te geven. Tegelijkertijd ondersteunt het de leerkracht die met zijn of haar zorgen over een kind, samen met de ouders, terecht kan bij een professional, die de zorg overneemt.

- + Multi-probleemgezinnen zijn gebaat bij een integrale aanpak waarin betrokken hulpverleningsinstanties nauw samenwerken en daarbij is de aanpak van één gezin, één plan, één coördinator belangrijk
- + Inkoop van jeugdhulp gebeurt niet alleen op prijs, maar vooral op kwaliteit en aansluiting bij identiteit
- + Ouders/gezinnen worden actief gewezen op de mogelijkheid om via een pgb identiteitsgebonden of specialistische zorg in te kunnen kopen als de gemeente deze zorg niet heeft ingekocht
- + Jongeren die mantelzorger zijn worden optimaal ondersteund vanuit de Wmo, zodat zij gewoon naar school kunnen gaan en vrije tijd hebben
- + De gemeente biedt tienermoeders ondersteuning, zorg en begeleiding
- + De gemeente ondersteunt de werving van pleegouders zodat kinderen, als dat wenselijk is, opgevangen kunnen worden in hun eigen omgeving
- + Om gezondheidsproblemen tegen te gaan en het (sociaal) welzijn te bevorderen, zorgt de gemeente ervoor dat ieder kind de mogelijkheid krijgt om te sporten
- + Voorlichting over digiveiligheid op scholen en aan ouders. Kinderen bewust en veilig leren omgaan met internet en sociale media
- + Het stimuleren en bevorderen van psychische gezondheid bij kinderen en ouders, extra inzet op het voorkomen van depressies en zelfdoding onder jongeren
- + De gemeente zorgt, samen met de zorgpartners, voor continuïteit van zorg en ondersteuning als jongeren in de jeugdzorg 18 jaar worden

Kindermishandeling en Huiselijk geweld

De gevolgen van mishandeling zijn groot. Daarom is het belangrijk dat er extra wordt ingezet op het voorkomen, signaleren en stoppen van kindermishandeling. Voor slachtoffers van huiselijk geweld moet er passende hulp en/of een veilige opvang zijn. Opvang het liefst op een plek waar alle hulp onder één dak geboden kan worden.

- + Al bij de zwangerschap vindt er screening plaats op hoog risicosituaties
- + Consultatiebureaus (CJG/JGZ) bieden begeleiding in het omgaan met huilgedrag van baby's
- + De ChristenUnie zet zich in voor een aanpak van kindermishandeling waarin aandacht is voor preventie en voor het versterken van de interactie tussen kind, verloskundige, onderwijs, wijkteam, kinderdagverblijf, gastouders, sportverenigingen en Veilig Thuis

4.2 Onderwijs

Voor kinderen en jongeren is het onderwijs een belangrijke plek. De ChristenUnie is voor de vrijheid van onderwijs. Ouders moeten, vanuit hun verantwoordelijkheid voor de opvoeding van hun kinderen, kunnen kiezen voor een school die aansluit bij de eigen waarden, identiteit en idealen. De komende jaren zullen veel schoolgebouwen afgestoten worden en worden nieuwe schoolgebouwen gebouwd. Deze concentratie mag geen afbreuk doen aan de diversiteit van het aanbod. De gemeente moet de diversiteit van scholen op levensbeschouwelijke en pedagogische gronden respecteren.

Voor het versterken van preventie en vroegsignalering werkt de gemeente zoveel mogelijk faciliterend samen met professionals in het onderwijs en in de vroeg- en voorschoolse voorzieningen.

Er is een sterke tendens in de samenleving om kinderen eerder te laten beginnen met leren. De ChristenUnie vindt dat dit een keuze is van ouders zelf. In het geval er sprake is van (taal)achterstanden wijzen consultatiebureaus ouders actief op de mogelijkheden van Vroeg- en voorschoolse voorzieningen.

Kinderen en jongeren moeten naar school. De gemeente zet daarom maximaal in op het voorkomen van schooluitval.

- ⊕ De ChristenUnie wil dat de gemeente binnen de arbeidsmarktregio inzet op een goede aansluiting van het onderwijs, overheid en het bedrijfsleven in gemeente Nieuwegein. Hierbij vooral aandacht voor arbeidsmarktrelevante vmbo- en mbo-opleidingen
- ⊕ In Nieuwegein krijgen kwetsbare jongeren uit het speciaal onderwijs de juiste begeleiding naar een waardevolle plek in onze samenleving
- ⊕ Er komt extra begeleiding vanuit het wijkteam in samenwerking met het onderwijs voor overbelaste jongeren die door een complexe thuissituatie niet of weinig naar school gaan
- ⊕ De ChristenUnie wil dat er bij huisvesting van onderwijs aandacht is voor duurzaamheid en een goed binnenklimaat

Hoofdstuk 5: Werk en Inkomen

Waar staat de ChristenUnie voor?

Het hebben van werk is belangrijk. Ons werk is de plek waar talent en verantwoordelijkheid tot hun recht komen. Helaas telt Nieuwegein momenteel ook werklozen en is het voor hen moeilijk om aan een baan te komen. Er zijn daarnaast teveel mensen die ondanks een baan dicht bij of onder de armoedegrens leven. De ChristenUnie vindt dat niemand in Nieuwegein aan zijn of haar lot mag worden overgelaten.

Aan het werk

De gemeente stimuleert het bedrijfsleven om zich samen met het (beroeps)onderwijs actief in te zetten voor een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt op zowel de korte als middellange termijn.

Voor mensen met beperkingen moet het vanzelfsprekend zijn dat ook zij de mogelijkheid krijgen om hun talenten in te zetten, of dat nou betaald, of via vrijwilligerswerk is. Vrijwilligerswerk of op een andere manier participeren in de samenleving kan, zeker voor het welbevinden van iemand, heel waardevol zijn. De gemeente geeft hier zelf het goede voorbeeld in en stimuleert bedrijven hier ook actief in. Misbruik van 'gratis werk' (zoals werkervaringsplaatsen) dat ten koste gaat van reguliere arbeidsplaatsen moet worden aangepakt. Re-integratietrajecten die de kansen op betaald werk aantoonbaar verhogen moeten juist worden gestimuleerd.

Met de Participatiewet is besloten dat de rol van Pauw bedrijven is uitgespeeld. De overgang van het beschutte werk naar de eigen gemeentelijke organisatie vraagt een zorgvuldig proces waarbij de expertise niet verloren mag gaan. De ChristenUnie is voor een coöperatieve samenwerking tussen WIL en werkgevers.

- + De gemeente neemt, in samenwerking met bedrijfsleven, verantwoordelijkheid voor voldoende participatiebanen
- + De gemeente zoekt in samenwerking met het bedrijfsleven naar kwalitatief goede en voldoende beschutte werkplekken
- + Als de gemeente helpt, mag een tegenprestatie worden verwacht. Daarbij is het belangrijk dat zoveel mogelijk wordt ingezet op de eigen kennis en talenten van mensen
- + Ondernemers en bedrijven die aantoonbaar succesvolle (re)integratie-trajecten (leerwerktrajecten) bieden worden beloond
- + De gemeente zet zich extra in om mensen met psychische klachten aan het (vrijwilligers-)werk te krijgen

Armoede en preventie

Ook in Nederland is er sprake van armoede. In Nederland leven ruim 400.000 kinderen in armoede. Veelzeggend is dat 60 procent van deze arme kinderen, werkende ouders heeft. De ChristenUnie wil armoede bestrijden. Armoede leidt vaak tot sociale problemen, slechtere schoolprestaties en armoede levert veel stress op. Omdat voorkomen nog altijd beter is dan genezen moet maximaal worden ingezet op preventie en vroegsignalering. Gezinnen met kinderen verdienen hierbij extra aandacht. Een vicieuze cirkel van achterstand, waarbij armoede van generatie op generatie overgaat moet zoveel mogelijk worden doorbroken.

- + Er moet doelgerichte en laagdrempelige voorlichting over geld en budgetbeheer aangeboden worden op ontmoetingsplekken in de wijken
- + De gemeente spreekt met woningcorporaties en energieleveranciers af dat betalingsachterstanden tijdig worden gemeld en er pas tot (dreigen met) afsluiting of huisuitzetting wordt overgegaan nadat eerst actief hulp is aangeboden, zeker bij gezinnen met kinderen

- + De toegang tot preventief budgetbeheer voor kwetsbare groepen wordt zo laagdrempelig mogelijk gemaakt
- + O.a. scholen en sportverenigingen wordt gevraagd alert te zijn op signalen van armoede bij kinderen en deze te melden bij het wijkteam van Geynwijs
- + Compensatieregeling voor chronisch zieken en mensen met een beperking
- + Bij regelingen voor minima moet de gemeente rekening houden met de groep die qua inkomen net boven de bijstandsnorm zit
- + Eén schuldenaar, één regisseur.

Schulden

Om te voorkomen dat voor zowel mensen zelf, als ook schuldeisers en samenleving de gevolgen van schulden zich in rap tempo opstapelen moet de gemeente snelle en toegankelijke schuldhulpverlening bieden. Ingewikkelde bureaucratie moet zoveel mogelijk worden vermeden.

Wachttijden moeten zoveel mogelijk worden beperkt en als een schuldhulptraject start moeten schuldeisers zo snel mogelijk worden geïnformeerd. Om een eventuele wachttijd te benutten moet bij het bij de eerste melding gebruikelijk zijn ook andere beschikbare partners in te schakelen. En hoewel wij het liefst een samenleving zouden zien waarin voedselbanken niet nodig zijn, zijn wij dankbaar voor het kostbare werk dat zij doen. Ook zij mogen op onze steun rekenen.

- + Na aanmelding moet iemand binnen twee weken bij de schuldhulpverlening terecht kunnen
- + De gemeente maakt als regisseur concrete afspraken met deze partners om de hulp te stroomlijnen en biedt daarin ondersteuning aan
- + Bij dakloosheid door huurschuld wordt gewerkt aan een gezamenlijke oplossing met woningcorporaties. Corporaties mogen zich niet als preferente schuldeiser opstellen. Gezinnen met kinderen die te maken hebben met (dreigende) dakloosheid komen in aanmerking voor urgentie
- + In sommige gevallen moet het mogelijk zijn om schulden af te lossen door maatschappelijke inzet

Hoofdstuk 6: Kunst, cultuur en sport

Waar staat de ChristenUnie voor?

Cultuur vormt de ziel van onze gemeente. De ChristenUnie ziet meerwaarde van groepen mensen die gezamenlijk hun vrije tijd besteden en zet daarom in op het ondersteunen van verenigingen rondom cultuur. Daarbij vindt de ChristenUnie het belangrijk dat kinderen zich leren uitdrukken in muziek, dans en creativiteit. De inzet van de gemeente dient gericht te zijn op het stimuleren van deelname, kennismaking en aansluiting van cultuur op het onderwijs aan kinderen en jongeren.

De ChristenUnie pleit voor cultuur en sport in de breedte; bereikbaar en betaalbaar voor iedereen. Investeren in dure cultuurgebouwen is soms nodig maar moet kritisch beoordeeld worden op nut, noodzaak en de financiële haalbaarheid en houdbaarheid op lange termijn.

- + Kinderen uit gezinnen in armoede in Nieuwegein kunnen (bijvoorbeeld met behulp van een Stadspas) korting krijgen of gratis deelnemen aan muzieklessen en/of sport.
- + Evenementen in Nieuwegein moeten veilig en gezond zijn. Niet alleen zijn ze goed toegankelijk maar ook komen er heldere (subsidie-) afspraken over afval/duurzaamheid, geluid en volksgezondheid (drank/drugs).
- + De gemeente stimuleert samenwerking tussen scholen en culturele voorzieningen.

Monumentenbeleid en musea

Cultuur legt de verbinding tussen verleden, heden en toekomst. Het bewaren en beschermen van objecten, gebouwen, monumenten, documenten en gegevens uit de al dan niet lange lokale en regionale geschiedenis vindt zorgvuldig plaats. Onze drie Musea (Museumwerf, Warsenhoeck en Oudheidskamer) hebben een cultuurhistorisch belang en kunnen op onze financiële steun blijven rekenen. Enerzijds om te bewaren en te beheren, anderzijds om door te geven en te leren.

Bibliotheek

De Bibliotheek is van belang voor het leesonderwijs aan onze kinderen, het bestrijden van laaggeletterdheid en biedt alle inwoners leesplezier en toegang tot informatie (vooral digitaal). Bibliotheekvoorzieningen staan echter meer en meer onder druk. Multifunctioneel en innovatief denken kan ook hier de oplossing zijn. Samenwerking met scholen verdient aandacht. Wij zullen ons blijven inzetten om de Bibliotheek met haar steunpunten te behouden.

Gebouwen en sportvelden

Beleid op de gebieden sport, cultuur en recreatie richt zich vooral op stimulering van deelname, ondersteuning en faciliteren van verenigingen en initiatieven. Er moet sprake zijn van een gedegen voorzieningen- en accommodatiebeleid ook als het aantal sportaccommodaties vermindert. Daarbij zet de ChristenUnie in op toegankelijkheid en bereikbaarheid. De focus van de gemeente dient te liggen op de breedtesport en amateurverenigingen, en niet op de topsport en geprofessionaliseerde instellingen. De gemeente moet goed in beeld hebben wat de behoeften zijn aan voorzieningen op het gebied van sport en daar een (financiële) meerjarenplanning voor maken. Accommodaties zijn kostbaar en het is van belang dat verenigingen in redelijkheid bijdragen aan exploitatie en onderhoud.

- + De ChristenUnie wil dat de exploitatielasten van accommodaties naar beneden gaan door in te zetten op lagere energielasten door het verduurzamen van gebouwen en lichtinstallaties. Bij nieuwe aanbestedingen willen wij dit nadrukkelijk betrekken in de bouwplannen

Sportstimulering

Sporten is niet alleen gezond en leuk maar sport bindt ook samen. Sportstimulering en specifiek het betrekken van minima, ouderen, mensen met een beperking en mogelijk andere doelgroepen is daarom een speerpunt. De ChristenUnie pleit voor open clubs met een sterke verbinding tussen het sociale en het gezondheidsdomein.

- ⊕ In het beleid van de gemeenten wordt ruim aandacht geschonken aan voorlichting aan minima zodat regelingen optimaal benut worden om sport- en cultuurdeelname mogelijk te maken (bijvoorbeeld jeugdsportfonds en participatiefonds);
- ⊕ Alcohol, roken en sport gaan niet samen. Het alcoholgebruik in sportkantines tijdens en aansluitend aan sportactiviteiten wordt ontmoedigd.
- ⊕ De buurtsportcoach blijft de verbinding tussen sport, onderwijs en zorg bevorderen.
- ⊕ Zoveel mogelijk kinderen in Nieuwegein hebben aan het einde van de basisschoolleeftijd het zwem-ABC.

Hoofdstuk 7: Economie

Waar staat de ChristenUnie voor?

Een economie is volgens de ChristenUnie pas gezond als iedereen een kans krijgt en verantwoordelijkheid neemt, er coöperatieve relaties ontstaan, als werken en vrije tijd in balans zijn, als groei groen is en grenzen kent.

Het MKB is onmisbaar voor werkgelegenheid, de lokale economie, voor ontwikkelingen van producten en voor de leefbaarheid. De ChristenUnie in Nieuwegein wil blijven investeren in goede infrastructuur en betere bereikbaarheid. De gemeente moet goede voorwaarden scheppen om lokaal en regionaal en (maatschappelijk) verantwoord ondernemerschap te stimuleren. Zij stelt zich op als een partner voor ondernemers.

- + Alle inzet is gericht op het aantrekken van duurzame werkgelegenheid
- + Voor ondernemers wordt één (digitaal) loket geopend waar men met alle (aan)vragen terecht kan. Dit loket sluit aan bij het provinciale loket
- + Het MKB moet eerlijk toegang krijgen tot gemeentelijke aanbestedingen
- + Bij de herinrichting of renovatie van de openbare ruimte zorgt de gemeente ervoor dat ondernemers nauw worden betrokken bij de werkzaamheden om draagvlak te creëren en de overlast te beperken
- + De ChristenUnie wil dat de gemeente ondernemers niet frustreert, maar motiveert door alle ondernemers binnen 30 dagen te betalen
- + De inkoop van de gemeente dient zoveel mogelijk lokaal en/of regionaal en duurzaam te gebeuren

ZZP-ers

De gemeente moet wat de ChristenUnie betreft actief gebruik maken van de wettelijke mogelijkheden om hen zo nodig te ondersteunen. Het voeren van een bedrijf aan huis moet voor een kleine zelfstandige niet onnodig moeilijk worden gemaakt.

Duurzame Bedrijventerreinen

De ChristenUnie zet zich in voor de samenwerking tussen ondernemers op de bedrijventerreinen, bijvoorbeeld door het instellen van een zgn. ondernemersfonds/parkmanagement om het gebied up-to-date te houden en verduurzaming te stimuleren.

- + Bedrijventerreinen in Nieuwegein hebben goede faciliteiten (parkmanagement/gezamenlijke parkeeroplossingen) en zijn digitaal goed bereikbaar (glasvezel).
- + Bedrijventerreinen worden duurzaam ingericht. Bij voorkeur functioneren zij klimaatneutraal.
- + Bedrijventerreinen zijn optimaal ontsloten voor openbaar vervoer en fietsverkeer.

Koopzondag

Elke gemeente mag volgens de wet zelf bepalen hoeveel koopzondagen er zijn. Wij zien koopzondagen als een ongewenste stap richting een 24-uurs economie. Zo'n economie heeft tot gevolg dat er te weinig sprake is van een gezamenlijk rustmoment. Een collectieve rustdag komt de samenleving ten goede. Vanuit onze christelijke levensovertuiging is de zondag de daarvoor aangewezen dag. God geeft ons niet voor niets zes dagen om te werken en een zevende dag om te rusten.

De ChristenUnie blijft zich verzetten tegen koopzondagen.

- + Geen verplichte zondagsopenstelling: ondernemers noch hun personeel mogen niet contractueel gedwongen worden om op zondag hun winkel te openen of te werken.

Hoofdstuk 8: Energie, klimaat en milieu

Waar staat de ChristenUnie voor?

Wij hebben de taak om zorgvuldig om te gaan met de schepping. Vervuiling van de lucht, verspilling van materialen en uitputting van hulpbronnen vormen een grote bedreiging voor de leefbaarheid, veiligheid en gezondheid. In 2050 moet Nederland **klimaat**neutraal zijn. Dat geldt dus ook voor Nieuwegein. Onze gemeente nam op 25 september 2017 een eerste stap door de Routekaart **Energie**neutraal 2040 vast te stellen. Dat betekent dat wij in 2040 geen gebruik meer willen maken van fossiele brandstoffen zoals kolen, gas en olie.

8.1 Energieke gemeente

Afscheid nemen van gas

Inmiddels is de aansluitplicht voor gas op woningen verdwenen. De doelstelling is dat Nederland in 2050 geen aardgas meer gebruikt. Nieuwbouw aansluiten op gas is niet toekomstbestendig. Voor nieuwbouw zijn verschillende alternatieven beschikbaar: onder meer zijn dat warmte koudeopslag (WKO), stadswarmte en de lucht/water-warmtepomp. Deze alternatieven zijn duurzamer, en in veel gevallen op de lange termijn kosteneffectief.

Energieopslag: Buurtbatterij

Momenteel worden de eerste experimenten gedaan met zogenaamde Buurtbatterijen. Dit zijn gedeelde batterijen waar je als wijk gebruik van kunt maken. De gemeente zal met de netbeheerder in gesprek gaan om te onderzoeken of en waar buurtbatterijen een waardevolle inpassing kunnen krijgen.

- + Duurzaamheid pakt de gemeente Nieuwegein integraal aan: het onderwerp wordt in ieder beleidsstuk waar het relevant is, meegenomen
- + In de verkeers- en vervoersplannen wordt CO₂-emissiereductie integraal opgenomen. Daarbij wordt aandacht besteed aan alternatieven voor de auto, het stimuleren van gebruik van openbaar vervoer en fietsverkeer
- + De ChristenUnie stimuleert particuliere initiatieven (zoals energiecoöperaties) op het gebied van de klimaatopgave
- + Bij grootschalige energieprojecten is gewenst dat de omgeving kan participeren
- + Coöperaties rondom duurzaamheid/milieu van inwoners en/of bedrijven worden aangemoedigd
- + Er komt een energieloket waarbij de inwoners terecht kunnen voor advies en ondersteuning voor zowel technische als financiële arrangementen om hun eigen woning aan te passen aan de toekomst
- + LED-verlichting is de norm bij openbare straatverlichting
- + De ChristenUnie gaat voor een zuiniger en schoner eigen wagenpark

8.2 Afvalinzameling

De normen voor afvalscheiding worden steeds strenger. In 2020 mag er nog 100 kilo restafval per persoon per jaar zijn. In afval zitten waardevolle grondstoffen die niet verloren mogen gaan. Beter kunnen we afval daarom zien als grondstof. Als afval goed gescheiden wordt, kunnen de grondstoffen worden aangeboden voor hergebruik. De ChristenUnie wil dat onderzocht wordt of in Nieuwegein nascheiding van PMD en restafval kan worden ingevoerd. De ChristenUnie vindt dat er voor lastig te verwerken afvalstromen een passende oplossing moet worden geboden.

- + Het tegengaan van zwerfafval heeft prioriteit
- + De gemeente stimuleert ook scholen en maatschappelijke organisaties om afval te scheiden en faciliteert hen hierin zoveel mogelijk
- + Er wordt meegedaan aan landelijke bewustwordingsacties rond afval, zwerfvuil en compost
- + Hergebruik via kringloopwinkels en afvalaanbiedstation wordt gepromoot

8.3 Toekomstbestendig waterbeheer

'Leven met water' is een thema dat ook de gemeente raakt. Door de toename van versteende gebieden en de toename van extreme buien ontstaat toenemende maatschappelijke en financiële schade. De gemeente en het waterschap hebben een plan waarbij het watersysteem als 1 systeem beschouwt, los van de verschillende verantwoordelijkheden. In dit plan staan de benodigde maatregelen en wie daar voor aan de lat staat. Vervolgens kan met dit plan de samenwerking worden gezocht met de provincie om de noodzakelijke financiering van de projecten rond te krijgen.

- ⊕ Er komt de komende raadsperiode een klimaatadaptatieplan dat samen met het waterschap en de corporaties is ontwikkeld
- ⊕ Inwoners hebben een belangrijke rol als het gaat om waterberging. De gemeente werkt aan bewustwording op dit punt, bijvoorbeeld door een publiekscampagne in samenwerkingen met de tuincentra etc
- ⊕ Er wordt zoveel mogelijk ingezet op een aparte afvoer van regenwater
- ⊕ De gemeente stimuleert de aanleg van groene daken en geeft zelf het goede voorbeeld. Daarmee werken we in Nieuwegein aan meerdere doelstellingen tegelijk: waterberging, verkoeling, biodiversiteit en zonnepanelen leveren meer rendement

Hoofdstuk 9: Wonen en ruimte

Waar staat de ChristenUnie voor?

Een goed en betaalbaar huis in een prettige wijk, dat is voor ons allemaal belangrijk. De beschikbaarheid van de juiste woningen is helaas niet vanzelfsprekend. Er zijn lange wachtlijsten voor sociale huurwoningen en de behoefte aan betaalbare huurwoningen in de vrije sector is groot. Nieuwegein kan deze problemen niet alleen oplossen. De ChristenUnie wil dat wij samen met de ons omliggende gemeenten met toekomstgericht woningbeleid de woningmarkt stimuleren, zodat starters een steuntje in de rug krijgen, er in de regio voldoende passende huurwoningen zijn en er ruimte is voor particuliere (nieuw)bouw.

De afgelopen decennia heeft Nieuwegein altijd vastgehouden aan een percentage van 30% sociale woningbouw bij nieuwbouw/verbouw. Dit heeft geleid tot een relatief grote hoeveelheid sociale woningen ten opzichte van de omliggende gemeenten. De ChristenUnie wil het percentage van 30% loslaten en zich meer richten op woningbouw die net boven het sociale segment liggen (het zgn. middensegment).

In Nieuwegein zijn we gestart met het project 'Betere buurten'. In dit project gaat we de komende jaren in samenwerking met woningbouwverenigingen, bewoners en andere partners onze woonwijken opknappen en verbeteren. De ChristenUnie ondersteunt dit project.

9.1 Wonen

- ⊕ Het woonbeleid van de gemeente Nieuwegein moet gebaseerd zijn op de actuele vraag én op toekomstige ontwikkelingen. In de gemeentelijke woonvisie wordt daarom integraal naar de lokale woningmarkt gekeken en worden de noodzakelijke maatregelen beschreven
- ⊕ De gemeente Nieuwegein ontwikkelt een visie op particuliere huur
- ⊕ Nieuwegein voorziet in zoveel mogelijk levensloopbestendige woningen en wijken, ondersteund door een goede infrastructuur (sociaal-culturele activiteiten en zorgondersteuning). Renovaties worden door woningcorporaties aangegrepen om woningen levensloopbestendig te maken
- ⊕ Ouderen in een koopwoning kunnen gebruik maken van een Blijverslening om de woning aan te passen zodat ze er, ondanks toenemende lichamelijke beperkingen, kunnen blijven wonen
- ⊕ Woningen worden duurzaam gebouwd en de gemeente zet in op verduurzaming van bestaande woningen. (nul-op-de-meter)
- ⊕ Nieuwegein biedt starters de mogelijkheid gebruik te maken van de starterslening en het starterscontract. Dit zijn goede instrumenten om (door)starters op de woningmarkt net dat zetje te geven om wel een woning te kunnen kopen en zo de doorstroming te bevorderen op de huizenmarkt
- ⊕ Er wordt regionaal samengewerkt tussen gemeenten als het gaat om wachtlijstbeheer, nieuwbouw en studentenhuysvesting
- ⊕ De ChristenUnie wil daar waar het past binnen onze visie op de wijk de transformatie van kantoorgebouwen naar woningen krachtig bevorderen. Daarbij wordt voorkomen dat gemeenten de verliesposten krijgen van de projectontwikkelaars. De gemeente heeft vooral een rol in wijziging van bestemmingsplannen
- ⊕ De gemeente ontwikkelt een plan van aanpak 'asbestsanering' zodat alle daken in Nieuwegein voor 2024 asbestvrij zijn. Hiervoor wordt samenwerking met de Provincie gezocht

Woningcorporaties

Woningcorporaties hebben een blijvende taak ten aanzien van de leefbaarheid, op het niveau van de buurt en de wijk. Daarbij organiseren corporaties het leefbaarheidsbeleid niet alleen vóór, maar vooral mét de bewoners in Nieuwegein.

- + De gemeente besteedt in de prestatiecontracten met de woningcorporaties aandacht aan de beschikbaarheid van goede sociale huurwoningen, de leefbaarheid in wijken en de sociale koopsector
- + De gemeente Nieuwegein stelt met de woningcorporaties en bewoners doelen op gericht op het verbeteren van de energiehuishouding van woningen
- + In de woonvisie komen duidelijke afspraken met de corporaties te staan over de volledige verduurzaming van de woningvoorraad

9.2 Ruimte

Vanaf 2019 geldt een nieuwe wet: de Omgevingswet. Doel van deze wet is het eenvoudiger maken van regels en meer ruimte bieden voor participatie. De nieuwe wet moet de bestaande wetten vervangen en zorgen voor een integrale én gebiedsgerichte benadering. De overgang naar de Omgevingswet is een enorme operatie die niet alleen het ruimtelijke domein aangaat maar ook het sociale en gezondheidsdomein.

De energietransitie gaat een grote impact hebben op onze ruimtelijke inrichting. In het duurzame tijdperk gaan we allemaal wat merken van energieopwekking (zie bv. discussie rondom windmolens in Rijnenburg). Inrichting van de ruimte moet aansluiten bij het eigen karakter van landschap en onze stad. Daarom is het belangrijk dat ruimtelijke beslissingen worden genomen, met veel aandacht voor participatie van inwoners, bedrijven en belangenorganisaties.

- + Optimaal voorbereiden op nieuwe Omgevingswet. De gemeente anticipeert op de invoering van de nieuwe Omgevingswet door het bestuurlijk ambitieniveau te bepalen en te investeren in scholing van ambtenaren en raadsleden
- + De gemeente wijst deelgebieden aan waar ervaring opgedaan wordt met het werken onder de nieuwe Omgevingswet
- + Bij de voorbereidingen op de Omgevingswet werkt de gemeente nauw samen met de Provincie en de Waterschappen
- + Door middel van een (beeld)kwaliteitsplan kan een gemeente samen met haar inwoners afspraken maken over de openbare ruimte
- + De gemeente geeft ruimte aan inwoners om hun wijk of straat in eigen beheer te onderhouden
- + De ChristenUnie vindt goed beheer en onderhoud belangrijk. Het wegwerken van de onderhoudsachterstand van bruggen en viaducten heeft prioriteit

Natuur

De ChristenUnie zet zich in voor het behoud van het milieu en de biodiversiteit. Natuur is kwetsbaar en kan niet voor zichzelf spreken. Er zijn dus regels nodig om de natuur te beschermen.

- + Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met (historische) landschappelijke elementen
- + Geen bezuiniging op natuur- en milieu-educatie
- + De ChristenUnie wil dat natuur zo 'beleefbaar' en toegankelijk mogelijk wordt door aanleg en onderhoud van goede wandel-, fiets- en beleefpaden

9.3 Grote gebiedsontwikkelingen

In de afgelopen jaren heeft de gemeente vele plannen ontwikkeld door heel Nieuwegein. Vele wijken zijn betrokken bij grootschalige plannen. De ChristenUnie is uiteraard voorstander van verbetering van bestaande woonwijken (het plan Betere Buurten), maar is geen voorstander van nog meer rigoureuze veranderingen binnen Nieuwegein. Wilde plannen van 4000 extra woningen in Nieuwegein is wat ons betreft een stap te ver. Wij kiezen voor een koers van groei in kwaliteit en niet in kwantiteit. In mei 2017 is het Woningbouwprogramma 2030 vastgesteld in de raad. Dit plan geeft aan op welke 67 locaties er in de toekomst gebouwd mag worden. Dankzij de ChristenUnie heeft de raad bepaald dat de berekende aantallen van woningen op deze locaties nog niet zijn vastgesteld.

We zijn in ieder geval tegenstander van bouwen in de grotere groengebieden zoals Park Oudegein, Helmkruid, Galecopperzoom, Jukoveld en de Handelskade. Wij zijn ook geen voorstander van woningbouw rondom Kasteel Rijnhuizen en de omvorming van het oude gemeentehuis aan de Martinbaan tot een appartementencomplex.

Dankzij de ChristenUnie is bij de behandeling van het Groenstructuurplan een motie aangenomen die er voor zorgt dat bij afwijkingen van dit plan bij groot openbaar belang eerst een afwijkingsbesluit aan de raad voor te leggen. Voor ons is het belangrijk om het groene karakter van onze stad te handhaven en geen groen op te offeren voor woningbouw.

Helmkruid/Parkhout/Rijnhuizen

In een nieuw opgesteld bestemmingsplan wordt ingezet op het ontwikkelen van woningen in Parkhout en Rijnhuizen. Als het aan de ChristenUnie ligt gaan deze plannen, die het groene karakter van onze gemeente aantasten, niet door. De woningbouw die is voorzien aan de Helmkruid, is wat ons betreft een aantasting van Park Oudegein. Wij vinden dat dit onderdeel van het park is en groen moet blijven.

Het park van Kasteel Rijnhuizen is door de kantorenbouw al in haar monumentale karakter zwaar aangetast. Wij zullen alles op alles zetten om te voorkomen dat dit park verder aangetast wordt door nieuwe ruimtelijke plannen.

Handelskade/Lekboulevard

De ChristenUnie heeft zich de laatste jaren steeds feller verzet tegen bouwen in het groen. De plannen die er zijn om aan het verlengde van de Handelskade woningen te realiseren, kunnen niet op goedkeuring van de ChristenUnie rekenen.

Galecop / Blokhoeve / hoogspanningsleiding / A12 plannen

Het college is voorstander van verleggen van de hoogspanningsleiding in Galecop en Blokhoeve. Op de vrijgekomen grond wil het huidige college woningen bouwen. De ChristenUnie is voorstander van verplaatsen van de hoogspanningsleiding mits de kosten te dragen zijn. Wij houden de groene zone tussen Batau en Galecop graag in stand.

Park Oudegein

Er gaan stemmen op om de gebruikswaarde van Park Oudegein te verhogen. Dit kan door bv. horecabestemmingen te realiseren en evenementgelegenheden te maken. De ChristenUnie is van mening dat het huidige park uitstekend voldoet en dat we voorlopig geen geld in grote veranderingen van dit park moeten stoppen.

Laagraven

We zijn voorstander van verdere ontwikkeling van bedrijvengebied mits het verkeersprobleem wordt opgelost. In het zuidelijk deel is op de huidige boomgaarden woningbouw voorzien. Een dergelijke woonwijk ligt ingeklemd tussen bedrijventerreinen, snelwegen en Amsterdam-Rijnkanaal. We zijn hier geen voorstander van het vormen van dergelijk 'enclaves', waarbij woningbouw plaatsvindt in gebieden die tot de werk-as van Nieuwegein behoren.

Bedrijventerrein Plettenburg-de Wiers

Op het bedrijventerrein Plettenburg-de Wiers staan veel leegstaande kantoorpanden. De verleiding is groot om deze te slopen en te vervangen door appartementen/woningen. Wat ons betreft is de Plettenburgerbaan een harde grens. Ten westen van deze grens willen wij woningbouw toestaan. Ten oosten van deze grens blijft het bedrijventerrein.

Vreeswijk Noord 2

Het omvormen van het huidige bedrijventerrein in Vreeswijk Noord (gebied tussen Merwedekanaal en Nijverheidsweg) in een nieuwe woonwijk mag wat ons betreft snel uitgewerkt worden. We stellen wel als eis dat woningbouw op die plaats aan dezelfde kwaliteitskenmerken voldoet als de woningen van Nieuw Vreeswijk. Daarnaast moet het mobiliteitsprobleem ook opgelost zijn omdat de Nijverheidsweg en de Wierselaan de afwikkeling van het Vreeswijkse verkeer nu al nauwelijks aan kan tijdens spitsstijden.

Hoofdstuk 10: Mobiliteit

Waar staat de ChristenUnie voor?

We kiezen voor verduurzaming van de mobiliteit, vermijden van overbodig verkeer, een betere benutting van de bestaande infrastructuur en het beter met elkaar verbinden van de verschillende vervoerssoorten: auto, publiek vervoer en fiets bij het personenvervoer en sloop- en binnenvaart, spoor en weg bij het goederenvervoer. De lokale overheid heeft de verantwoordelijkheid (samen met de provincie en het Rijk) om te zorgen voor infrastructuur van een kwalitatief hoog niveau.

Fiets

De ChristenUnie wil een ambitieuze fietsagenda voor Nieuwegein.

- + In de gemeente komt een lokale fietsagenda die samen met de buurgemeenten en de provincie ontwikkeld wordt vanwege het toenemende belang van het (elektrische) fietsverkeer. Belangrijke thema's in deze agenda zijn: veiligheid, stallen, fiets delen, elektrisch fietsen, snelfietsroutes en een excellente fiets infrastructuur

Voetgangers

- + Voor ouderen en andere mensen die minder mobiel zijn worden de looproutes naar het centrum, belangrijke ontmoetingsplekken en (zorg)voorzieningen zoveel mogelijk aangepast naar hun behoeften (comfortzones)

Openbaar vervoer

- + Bus- en tramhaltes zijn toegankelijk voor ouderen en gehandicapten
- + Waar mogelijk worden combinaties met het doelgroepenvervoer gezocht (regiotaxi's, scholierenvervoer, wmo-vervoer)
- + Sociale veiligheid in de omgeving van haltes, stations en parkeerplaatsen wordt bevorderd

Parkeren

- + Bij het bouwen en onderhouden van parkeergarages is (sociale) veiligheid een belangrijk item
- + We blijven investeren in laadpunten voor elektrische vervoersmiddelen
- + Invoeren en opheffen van betaald parkeren in woonwijken gebeurt alleen bij voldoende draagvlak van bewoners

Verkeersveiligheid

- + Er vindt een goede registratie van ongevallen plaats, zodat de zogenaamde 'black spots' in beeld komen
- + Paaltjes op fietspaden veroorzaken veel ongelukken. Waar de verkeersveiligheid niet in het geding is, worden deze paaltjes verwijderd
- + Snel en langzaam verkeer wordt zoveel mogelijk gescheiden
- + De gemeente Nieuwegein geeft in haar verkeersbeleid zoveel mogelijk voorrang aan kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals voetgangers en fietsen
- + De gemeente Nieuwegein werkt actief mee aan het realiseren van verkeerslessen, bijvoorbeeld op de scholen en bij instellingen. De gemeente stimuleert dat scholen zich inzetten voor het verkeersveiligheidslabel (www.verkeersveiligheidslabel.nl).